

In de partij tussen Anton Schotanus en Arjan van Leeuwen uit het Nederlands Kampioenschap van 1989 deed zich stelling 1 voor. We zien hier de sterke witte schijvenconfiguratie 16, 27, 36, waardoor zwart met twee vangmogelijkheden rekening moet houden. Maar dankzij de gunstige positie van de zwarte schijf, die op veld 7 niet kwetsbaarder blijkt te zijn dan schijf 27, kan zwart het op remise houden.

1 Schotanus-v. Leeuwen

2 Remise, z.a.z.

3 Remise

Partijverloop

Van Leeuwen slaagde daar niet in, hetgeen eens te meer bewijst hoe moeilijk het is om achter het bord de juiste wegen te vinden. De partij verliep aldus:

1.39-6 12-26 2.6-44 26-12 3.44-50 12-26 4.50-28 26-12 5.28-37 Schotanus ziet in dat hij niets bereikt met het heen en weer spelen van zijn dam op de triktrak en volgt nu een andere koers.

5... 12-8 Meer voor de hand lag het om de triktraklijn door 5... 12-17 over te nemen.

6.37-26 8-24? Met slechts één zet, die ik verderop zal bespreken, kon Van Leeuwen het nog remise houden.

7.26-48? Maar Schotanus beseft niet dat hij nu met 7.27-22! de beslissende opmars kan inzetten.

7... 24-29 8.48-26 29-33 9.26-8 33-42 Waarom niet gewoon op de triktrak gebleven?

10.27-22 42-29 11.8-17 Zie diagram 2.

Van Leeuwen heeft zichzelf in een lastig parket gemanoeuvreerd en vindt de juiste zet niet meer:

11... 29-20? Zwart had de witte dam in toom moeten houden en de route naar veld 4 zo kort mogelijk. Daarom gaf alleen 11... 29-23! nog remise. Omdat wit er na 12.17-6 23-12 niet meer zonder kleerscheuren uitkomt, moet hij wel verdergaan met 12.36-31. Dan kan 12... 23-10(!) 13.17-3/26 (op 13.17-8 dwingt 13... 10-23 standherhaling af en op 13.31-27 volgt 13... 10-23(!) 14.27-21 23-10) 10-4 14.31-27 4-13! (niet naar veld 9) 15.D-17 (na 15.D-3/26 kan 15... 13-2(!) 16.D-17 2-13!) 13-4! 17.17-8 4-15 18.22-18 15-4! 19.27-22 4-15! en nu 20.18-13 15-29 of 20.D-3/21/26 D-33 21.D-17 D-24 met remise.

12.17-26 20-24 13.22-18 24-2 14.26-17 2-24 15.17-12 en zwart gaf op.

Remiserichtlijn

Het partijverloop leert ons dat het geen gemakkelijk eindspel is, zeker niet voor zwart. Toch is er een duidelijke richtlijn te geven die de taak om binnen de remisegrenzen te blijven vergemakkelijkt: speel de zwarte dam heen en weer tussen de velden 8, 12, 17, 28 en 33. Als dat met beleid gebeurt, komt wit niet verder en zal hij vroeg of laat een van zijn schijven op moeten spelen. Maar ook dan zal wit het bij correct spel niet winnen, zoals wordt aangetoond door de volgende analyse, die begint in stelling 3:

Het opspelen van schijf 27 komt in deze stelling in het geheel niet in aanmerking. Na 1.27-22 forceert zwart meteen remise door 1... 8-2(!) 2.39-50 7-12! Als de witte dam al op veld 50 zou staan, dan zou zwart na 1.27-22 8-2? 2.22-18 verliezen, maar in dat geval verwisselt zwart de zetten.

Natuurlijk kan wit een tempo wachten, bij voorbeeld met 1.39-33, om pas na 1... 8-12 verder te gaan met 2.27-22. Inderdaad is veld 2 dan even buiten beeld, maar nu richt zwart zich op een andere zwak punt: 2... 12-45! 3.33-50 7-12! 4.36-31 45-34 (niet naar 40) 5.31-27 (verhindert 34-30) 34-45 6.27-21 45-40 7.50-39 40-35 en ruil volgt. De meest verraderlijke actie is evenwel

1.39-50 8-12 2.27-22 Nu wit al op 50 staat, hoeft hij na 2... 1-45? niet met zijn dam te reageren, zodat hij tijd heeft voor 3.22-17! In dit geval moet zwart verdergaan met

2... 12-3! Voorkomt 22-18.

3.50-39 3-12 Loert weer naar veld 45.

4.36-31 12-45 5.39-50 45-34 In de vorige variant was 7-12 noodzakelijk, maar nu zou die zet verliezen door 6.31-27!

6.31-27 Op 6.22-17 34-30! en op 6.31-26 7-12!

6... 34-45 7.22-17 45-18 8.27-21 18-45 met remise.